

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта	за вибором	
Модулів – 1	Спеціальність: 014 Середня освіта Музичне мистецтво	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ <small>(назва)</small>		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		8-й	8-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 7	Освітній рівень: Бакалавр	24 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		84 год.	110 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – навчити студентів теоретичних основ світових музично-педагогічних концепцій, сформувати вміння практично застосовувати сучасні педагогічні технології у процесі викладання у середніх навчальних закладах.

Основні теоретичні положення курсу мають практичну спрямованість і розглядаються через призму принципів та методів, що використовуються для музичного розвитку особистості, вияву музичних здібностей, їх ефективному розвитку. Вони є умовою творчого пошуку викладачем засобів, методів, прийомів опосередкованого впливу на природні музичні здібності молодої людини. Ідеї, поняття курсу спираються на знання студентами філософії як методологічної бази, психології і педагогіки як теоретичної основи, методики викладання фахової дисципліни і сприяють розвитку їхньої компетентності в організації майбутньої педагогічної діяльності.

Викладання курсу „Світові музично-педагогічні концепції” відбувається шляхом осмислення студентами власного життєвого досвіду, вироблення

власних професійних уявлень, поглядів про педагогічну діяльність. Навчальна програма передбачає огляд, аналіз, оцінку теоретичних положень, педагогічних ситуацій викладачем у взаємодії зі студентами під час лекцій.

Практичні-семінарські заняття орієнтовані на формування у студентів основних педагогічних умінь засобами інтерактивної методики та тренінгу, передбачають обговорення та аналіз студентами різноманітних педагогічних ситуацій, виконання практичних вправ, проведення уроків музики.

У процесі вивчення курсу „Світові музично-педагогічні концепції” студенти оволодівають **знаннями** про:

- сучасні музично-педагогічні концепції, системи, програми, їх структуру та принципи;

- складові педагогічних систем;
- базові методи розвитку музичних здібностей школярів;
- особливості різних національних методик викладання „Музики”
- типи, структуру, програм з предмету та способи їх адаптації в сучасній українській школі;

- культуру, техніку, та інші аспекти педагогічного впливу;
- педагогічний такт та етику діяльності викладача;
- особливості педагогічного впливу на особистість учня, створення ситуацій успіху;

- сучасні методи, прийоми ефективного музичного навчання учнів;

- методи розвитку вміння навчати музичній грамоті;

- форми організації навчання учнів, щодо розвитку чуття ритму.

Вивчення курсу передбачає набуття студентами **умінь**:

сприймання та розуміння поведінки учнів під час різних видів музичної діяльності;

застосування методів розвитку різних видів музичної діяльності; словесного впливу під час вступної бесіди;

застосування різноманітних методів, прийомів музично-педагогічного впливу на поведінку учня на уроці „Музики”.

Застосування ефективних методів, форм навчально-пізнавальної діяльності учнів (методу відносної сольмізації).

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОГО МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У СВІТОВІЙ МУЗИЧНІЙ ПЕДАГОГІЦІ

Тема 1. Основні напрями розвитку музичної педагогіки XVI-XX століть.

Дитячий музичний фольклор, як основа початкової музичної освіти дітей. Співоча діяльність та її місце в шкільному музичному вихованні. Музична грамота та музична грамотність в різних музично-педагогічних системах. Два основних методи сольмізації та

їх використання в практиці музично-педагогічної роботи. Національна методика музичного виховання. Основні тенденції визначені І8МЕ щодо розвитку загальної музичної освіти в світі. Дошкільне музичне виховання та його структура. Форми та методи розвитку музичних здібностей дошкільнят. Праці Н.Ветлугіної з проблем дошкільної музичної освіти. Аналіз методичних праць зарубіжних педагогів-музикантів щодо основних принципів та методів розвитку здібностей дошкільнят.

Тема 2. Особливості розвитку музичного виховання у США та Англії

Основні види музичної освіти в школах США та Англії. Види та типи навчальних закладів. Основні види музичної діяльності. Методи розвитку музичних здібностей школярів. Музичне виховання молодших школярів та його особливості. Розвиток різних видів музичного слуху за допомогою прогресивних методів музичного виховання.

Використання методу відносної сольмізації в англійській музичній педагогіці як запоруки досягнення високої загальної музичної культури. Значення вокально-хорової роботи для підвищення музичної грамотності. Використання найбільш ефективних методів музичного навчання (Праця „Методика навчання співу на основі релятивної сольмізації" Джона Спенсера Кервена (1816-1880)), що дозволяло підвести початківців до нотного запису шляхом позначення висоти звуків сольмізаційними складами та за допомогою спрощеного запису (без лінійок), саме цей метод ліг в основу розвитку хорового руху в Англії.

Тема 3. Зміст та організація музично-виховної роботи в Японії.

Мета і завдання музичного виховання школярів. Різновиди програм з музичного виховання. Використання відносного методу сольмізації та його адаптаційного варіанту. Особливості дошкільної музичної освіти. Національні варіанти адаптації найефективніших прийомів та методів музичного виховання.

Тема 4. Значення педагогічної системи швейцарського композитора Еміля Жака-Далькроза (система ритмічного виховання)

Складові назви тривалостей нот та їх поєднання. Система рухів та їх значення в розвитку музичних здібностей школярів. Послідовність вивчення різних тривалостей та поєднання їх з відповідними рухами. Складові назви щаблів ладу. Рух - природна форма прояву емоційного стану та його

використання в розвитку творчих здібностей. Методичні роботи професора Женевської консерваторії Еміля Жака-Далькроза (1865-1950) в яких описано використання різних елементів рухів (оплески, постукування, ходіння).

Змістовий модуль II. ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКОЛАХ УКРАЇНИ.

Тема 5. Угорська музично-педагогічна концепція

Угорська музично-педагогічна концепція створена під керівництвом З.Кодая. Історичні передумови виникнення концепції. Принципи, методи, засвоєння, дидактична спадщина З.Кодая. Дошкільне музичне виховання та його послідовність. Національний фольклор (дитячий), як основа початкового етапу музичного розвитку школярів. Хоровий рух - як складова загальної музичної культури. Спів - основний вид музичної діяльності на уроках музики. Акапельний спів як умова розвитку самостійного музичного мислення школярів. Принципи розвитку тембрального слуху дітей. Методика розвитку тембрального слуху школярів. Публіцистична спадщина З.Кодая та його активна громадська позиція щодо покращення підготовки майбутніх вчителів музики, збільшення годин на вивчення музики в школі, створення шкіл з поглибленим вивченням музики.

Тема 6. Карл. Орф та його система музичного виховання дітей

Зміст посібника „Шульверк” Методична послідовність розвитку творчих здібностей школярів. Використання відносного методу сольмізації для покращення інтонаційного слуху дітей. Ритмічне мовлення як один із перших етапів розвитку чуття ритму та метру.

Система поспівок та розвиток чуття співвідношень шаблів ладу.

Методична послідовність творчих ритмічних та звуковисотних вправ виконуваних на дитячих музичних інструментах.

Створення музичних дитячих інструментів різних груп для виконання музичних творів в різних ансамблях, жанрах, стилях і музичних формах.

Тема 7. Метод „Столбиця” Бориса Трійкова

Основний зміст, етапи „свідомого співу”, система елементарних вправ.

Набір музично-педагогічних ігор та їх зміст. „Столбиця” (Драбинка) в методичних працях українських педагогів музикантів. „Столбиця” як наочність та „Столбиця” - гама. Використання поспівок для розвитку інтонаційного слуху. Послідовність вивчення шаблів ладу у болгарській музично-педагогічній системі. Національна народнопісенна основа музичного виховання - як основний принцип болгарської музичної освіти школярів, засіб вираження і збереження та збагачення народних традицій. Багатоголосний спів та розвиток слухових навичок.

Тема 8. Система музичного виховання Франтішека Лісека

Коротка характеристика чеської музично-педагогічної системи. Принципи та методи навчання молодших та старших школярів. Метод інтонаційних поспівок.

Методика роботи по розвитку музичного слуху та різних видів у різних вікових груп дітей.

Музична гра та рухи, послідовність їх використання на уроках музики.

Розвиток звуковисотного слуху за допомогою "живого нотного стану"

Музичне сприйняття та навички відчуття ладу. Мелодичні елементи та їх засвоєння на основі народнопісенного навчального матеріалу. Ритмічне виховання на основі ритмічного малюнку дитячих пісень, що найбільше відповідають дидактичній меті. Засвоєння дидактичних понять: мелодія, ритм, темп, динаміка, тембр, тональність та музична форма. Послідовність засвоєння читання нотного запису, інтуїтивне та свідоме використання знань. Від засвоєння музичної нотації та навичок співу до шедеврів світової музики - основний принцип системи музичного виховання Ф. Лісека.

Тема 9. Педагогічний досвід заслуженого вчителя України З.З.

Жофчака та вчителя методиста Л.М. Білас

Використання відносного методу сольмізації в школах з поглибленим вивченням музики в західному регіоні України. Національний дитячий фольклор як основа початкової музичної освіти школярів. Методичні праці педагогів-новаторів та наукове обґрунтування передового досвіду у працях науковців. Значення практичної та методичної роботи З.З. Жофчака та Л.М. Білас для розвитку музичної педагогіки західного регіону та України в цілому.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь го	у тому числі				
		л	п	ла б	і н д	с. р.		л	п	ла б	ін д	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Проблеми загального музичного виховання у світовій музичній педагогіці												
Тема 1. Основні напрями розвитку музичної педагогіки XVI-XX століть	11	2	1			8	11	0,5	0,25			10,25
Тема 2. Особливості розвитку музичного виховання у США та Англії	11	2	1			8	11	0,5	0,25			10,25
Тема 3. Зміст та	11	2	1			8	11	0,5	0,5			10

організація музично-виховної роботи в Японії												
Тема 4. Значення педагогічної системи швейцарського композитора Еміля Жака-Далькроза (система ритмічного виховання)	11	2	1			8	11	0,5	0,5			10
Разом за змістовим модулем 1	44	8	4			32	44	2	1,5			40,5
Змістовий модуль 2. Застосування сучасних музично-педагогічних принципів у загальноосвітніх школах України												
Тема 5. Угорська музично-педагогічна концепція	18	4	2			12	18	1	0,5			16,5
Тема 6. Карл. Орф та його система музичного виховання дітей	16	4	2			10	16	1	0,5			14,5
Тема 7. Метод „Столбиця” Бориса Трійкова	13	2	1			10	13	0,5	0,5			12
Тема 8. Система музичного виховання Франтішека Лісека	13	2	1			10	13	0,5	0,5			12
Тема 9. Педагогічний досвід заслуженого вчителя України З.З. Жофчака та вчителя методиста Л.М. Білас	16	4	2			10	16	1	0,5			14,5
Разом за змістовим модулем 2	76	16	8			52	76	4	2,5			69,5
Усього годин	120	24	12			84	120	6	4			110

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

1	Угорська музично-педагогічна концепція створена під керівництвом З. Кодая	4
2	Карл Орф та його система музичного виховання дітей	4
3	Педагогічний досвід заслуженого вчителя України З.З. Жофчака та вчителя методиста Л.М. Білас	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні напрями розвитку музичної педагогіки XVI-XX століть	1
2	Особливості розвитку музичного виховання у США та Англії	1
3	Зміст та організація музично-виховної роботи в Японії	1
4	Значення педагогічної системи швейцарського композитора Еміля Жака-Далькроза (система ритмічного виховання)	1
5	Угорська музично-педагогічна концепція	2
6	Карл. Орф та його система музичного виховання дітей	2
7	Метод „Столбиця” Бориса Трійкова	1
8	Система музичного виховання Франтішека Лісека	1
9	Педагогічний досвід заслуженого вчителя України З.З. Жофчака та вчителя методиста Л.М. Білас	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні напрями розвитку музичної педагогіки XVI-XX століть	8
2	Особливості розвитку музичного виховання у США та Англії	8
3	Зміст та організація музично-виховної роботи в Японії	8
4	Значення педагогічної системи швейцарського композитора Еміля Жака-Далькроза (система ритмічного виховання)	8
5	Угорська музично-педагогічна концепція	12
	Карл. Орф та його система музичного виховання дітей	10
	Метод „Столбиця” Бориса Трійкова	10
	Система музичного виховання Франтішека Лісека	10
	Педагогічний досвід заслуженого вчителя України З.З.	10

	Жофчака та вчителя методиста Л.М. Білас	
	Разом	84

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

- пояснювально-ілюстративний,
- пошуковий,
- наочний,
- словесний,
- практичний,
- самостійна позааудиторна робота

11. Методи контролю

Контроль виконання підсумкової роботи включає поточний контроль за виконанням розрахунків за трьома розділами. Оцінка виконання та захисту іспиту проводиться за 100-бальною шкалою.

Підсумковий контроль, форма: усний залік

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
10	10	10	10	15	15	10	10	10	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70		
E	51-60	задовільно	
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Робоча програма «Світові музично-педагогічні концепції» для студентів за спеціальністю 014 Середня освіта спеціалізацією Музичне мистецтво. – Король О. М. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2019. - 11 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Беземчук Л. Пластичне інтонування як вид творчої діяльності на уроках музичного мистецтва, Умань, Візаві, 2013.
2. Гумінська Н. Л. Система Кервена- Кодая: розвиваємо ладове відчуття // мистецтво та освіта н.2(84), 2017.
3. Воробкевич І. Співаник для шкіл народних, упор. Навроцький--Відень, 1911.
4. Падалка Г. М.
5. Педагогіка мистецтва, Київ, Освіта України, 2008. Верещагіна А. Р., Жофчак З. З. Методика викладання музики в 1 класі. - К.: Музична Україна, 1987.
6. Жигаль З. М., Король О. М., Тайнель Е. З., та ін.; Музично-педагогічні системи та концепції ХХ століття: підручник / за заг. Ред. канд. пед. наук, проф. Е. З. Тайнель. Вид. 2-ге. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка – Харків, 2017. – 434 с.

Допоміжна

1. Барток Б. Наша народна пісня і народна музика сучасних народів БУДАПЕШТ, 1952.
2. Бойко В. Г. Український дитячий фольклор - К., АПН, 1962
3. Верещагіна А. Р., Жофчак З. Учбовий посібник Зо, Ві, Йо-К., Музична Україна, 1977.
4. Ковалів В. Методика музичного виховання на релятивній основі. - К., Музична Україна, 1973.
5. Eöszé Laszlo. Kodaly Zoltan zenepedagogijai koncepcionak kialakulasa. Kodaly Merle. Gondolat, Budapest, 1952.
6. Carl Orff. Elementaria. Et umgeng Mt dm off Chuck, Stuttgart. 1970.
7. Печерська Е. уроки музики в початкових класах. К.: логос, 2001.